

другу – багатозначні; 2) віднайти значення слова у тлумачному словнику та записати речення з кожним із його значень; 3) виписати словосполучення, які вжиті у прямому значенні.

Засвоєння загальнонавчаних та стилістично забарвлених слів закріплюється за допомогою вправ із завданнями: записати слова, близькі за значенням, але різні за вживанням. Вправи засвоєння матеріалу про групи слів за значенням мають завдання: дібрати антоніми чи синоніми до поданих слів; із синонімічного ряду вибрати слово, яке найбільш підходить до ситуації. Для засвоєння видів лексичних помилок використовували вправи на редагування.

Висновки. Отже, для вивчення лексики української мови ми врахували наявні досягнення у лінгвістиці й лінгводидактиці, методи, прийоми і засоби навчання лексики, розробили відповідну класифікацію вправ і завдань для закріплення вивченого.

Перспективи подальших розвідок полягають у врахуванні зв'язку вивчення лексики разом із фразеологією української мови для збагачення лексико-фразеологічного запасу школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біляев О. Лінгводидактика рідної мови: Навчально-методичний посібник / О. Біляев / К. : Генеза. – 2005. – 180 с.
2. Ващенко В. С. Слово та його значення : посібник з лексикології / В. С. Ващенко. – Дніпропетровськ : ДДУ, 1976. – 38 с.
3. Олійник І. С. Методика викладання української мови в середній школі / І. С. Олійник, В. К. Іваненко, Л. П. Рожило, О. С. Скорик. – К. : Вища школа, 1989. – 437 с.
4. Пентиліук М., Окуневич Т. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навчальний посібник / М. Пентиліук, Т. Окуневич. – К. : Ленвіт, 2006. – 134 с.
5. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання: Українська мова: 5–9 класи / Г. Т. Шелехова, М. І. Пентиліук, К. В. Таранік-Ткачук, Т. Д. Гнаткович, В. І. Новосолова, Н. Б. Коржова. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2017. – 57 с.

Семак Д.

Науковий керівник – к. н. із соц. комунікацій Решетука Т. В.

ВІДОБРАЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКИХ МЕДІА

Розмови про «Медичну реформу» ведуться ще з початку 2017 року і на сьогодні це актуальна проблема, яка викликає резонанс у суспільстві. Із впровадженням медичної реформи зміниться схема надання медичної допомоги. Недостатня проінформованість населення у сутті медичної реформи, а також її неоднозначне впровадження з боку держави призводить до зростання панічних настроїв, виникнення міфів, спекуляцій з боку противників реформи. Пояснити громадянам суть реформи, її недоліки та переваги — це одне із завдань ЗМІ. Оскільки українці часто черпають інформацію із регіональних ЗМІ, які розглядають глобальні проблеми на місцевому рівні, демонструючи їх наслідки безпосередньо для реципієнта, то вони стають важливим посередником, комунікатором між владою та громадянами, то **актуальність дослідження** зумовлена посиленням інтересом суспільства до медичної реформи.

Мета статті полягає у визначенні джерел інформації про медичну реформу та способів подання відомостей про неї у тернопільських ЗМІ.

Щоб досягнути мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- окреслити законодавчу базу проведення медреформи та її суть;
- визначити активність висвітлення реформи регіональними ЗМІ;
- охарактеризувати джерела інформації про медреформу;
- визначити тип подачі інформації про медреформу;
- зробити висновки на основі отриманої інформації.

Головними законодавчими документами, що регламентують проведення медичної реформи в Україні є:

- Закон №2002 — автономізація медичних закладів, вступив у дію 6 листопада 2017 року.
- Закон №6327 про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення, вступив у дію 1 січня 2018 року
- Закон №7116 (колишній 6604) про зміни до Бюджетного Кодексу набув чинності з 1 січня 2018 року
- Закон №7117 про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості набув чинності з 1 січня 2018 року [7].

Проект Закону України № 6327 «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів», який забезпечує законодавчу базу для проведення медичної реформи було зареєстровано 10 червня 2017 року. Проект зареєстровано як закон — 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» і з 30 січня 2017 року Закон набув чинності і отримав статус: «вводиться в дію з 1 січня 2018 року поетапно, крім частини восьмої статті 10, яка набирає чинності та вводиться в дію з 1 серпня 2018 року» [8].

Відповідно до Закону № 2168-VIII в межах програми медичних гарантій держава гарантуватиме громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням:

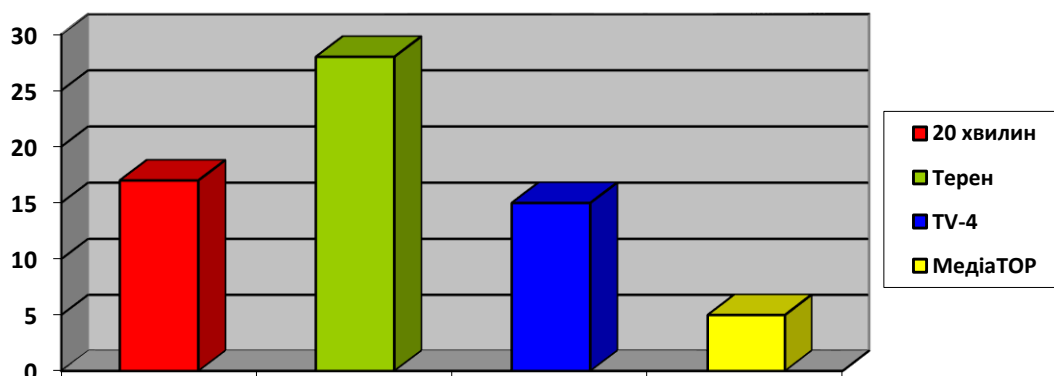
- екстреної медичної допомоги;
- первинної медичної допомоги;
- вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги;
- третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;
- паліативної медичної допомоги;
- медичної реабілітації;
- медичної допомоги дітям до 16 років;
- медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами [10].

Для входження в реформу заклад первинної медичної допомоги має обрати медичну інформаційну систему та підключитися до електронної системи охорони здоров'я.

З 1 квітня 2018 року українці вибирають лікаря первинної допомоги (сімейного лікаря, терапевта, педіатра) та підписують з ним Декларації.

Усі етапи впровадження медичної реформи більшою чи меншою мірою висвітлювалися тернопільськими ЗМІ. У статті проаналізовано чотири із них: два найпопулярніші новинні інтернет-видання Тернополя — «20 хвилин» та «Терен», програми «Межі правди», «Голос громад», випуски новин регіонального телебачення «TV-4» та випуски новин (сюжети) інтернет-телебачення «МедіаТОР». Часовий інтервал — 1 рік, починаючи із 15 квітня 2017 року (поява «чуток» про суть медреформи) та по 15 квітня 2018 року (час написання статті, початок підписання Декларацій із лікарями).

Діаграма 1
Кількість матеріалів, що висвітлюють медичну реформу

На ресурсі «20 хвилин» за цей період журналістами опубліковано понад 15 матеріалів на тему медичної реформи. Перший датований 17 травня 2017 року «Медична реформа: що чекати пацієнтам з 1 липня», останній — 8 квітня 2018 року «До кого швидка на виклик може не приїхати» [3].

Більшість матеріалів побудована у формі інструкцій або запитання-відповідь (не інтерв'ю). Лише одна публікація — звіт приїзду в.о. міністра охорони здоров'я Уляни Супрун у Тернопіль. Журналісти дають відповіді на найпопулярніші питання (З ким і коли підписувати декларацію? Чи потрібна прописка? Які медпослуги оплачуватиме держава? тощо) та розвінчують міфи, якими уже обросла медреформа (стаття 18 червня 2017 року «Які медичні послуги після реформи оплачуватиме держава» або розвінчання 10 міфів). Проводили журналісти і опитування серед населення «Чи обрали для себе тернополяни сімейного лікаря» 5 листопада 2017 року.

Джерелом інформації про медреформу є насамперед МОЗ та їх пояснювальні записки, коментарі в. о. міністра охорони здоров'я Уляни Супрун. На місцевому рівні експертами найчастіше виступають: головний лікар медичного обслуговування населення Тернопільського міського комунального закладу Центр первинної медико-санітарної допомоги Микола Медвідь та його заступник Надія Боднар, керівник Центру екстреної медичної допомоги в Тернопільській області Михайло Джус.

За цей ж період видання «Терен» опублікувало понад 25 матеріалів, які стосувались медичної реформи. Перший 2 червня 2017 року «Окружна лікарня: як працюватиме заклад у нових умовах», останній — 12 квітня 2018 «Тернополяни ще мають із кого вибрати сімейного лікаря» [4].

Тільки четверта частина матеріалів мають інструкційний характер. Переважають новини про впровадження медреформи у різних ланках та її перспективи. 30 січня «Терен» проводив опитування (відеозйомка у місті) тернополян про рівень їх довіри до медичної реформи.

У інструкційних матеріалах джерелом інформації є пояснювальні записки МОЗ або повідомлення від департаменту інформацій та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України. Окрім цього журналісти часто брали інформацію із всеукраїнських ЗМІ (сайт «24», «espresso.tv») або сайту обласної державної адміністрації Тернополя «oda.te.gov.ua». У новинних матеріалах джерелом інформації найчастіше виступають представники обласної державної адміністрації Тернополя.

На телеканалі «TV-4» тема медичної реформи висвітлювалась у 15 матеріалах. Перша інформація про медреформу була подана 16 травня 2017 у програмі «Межі правди» «Реформа медицини». Остання на даний момент — інформаційне повідомлення у випуску новин від 2 квітня 2018 року про початок національної кампанія «Лікар для кожної сім'ї» [11].

У програмах «Межі правди» та «Голос громад» відбувається обговорення необхідності медреформи, прогнозування її наслідків, запрошені експерти дають відповіді на поширені запитання. У випусках новин «TV-4» лікарі на різних ланках розповідають про впровадження реформи та як це стосується їх безпосередньо, а також звітують представники обласної державної адміністрації Тернополя.

Джерелом інформацій є МОН, лікарі із різних галузей медицини (головний лікар Тернопільської комунальної міської лікарні швидкої допомоги Ярослав Чайківський, лікар-анестезіолог Сергій Заячківський, начальник відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення ТМР Ростислав Левчук та ін.) та представники обласної державної адміністрації Тернополя (голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, начальник управління охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації Володимир Богайчук та ін.).

Тільки 5 матеріалів присвячено висвітленню медичної реформи у інтернет-телебаченні «МедіаТОР». Перший сюжет — 15 вересня 2017 року «З нового року зарплата медиків зростає на третину». Останній — 13 квітня 2018 року «Майже три тисячі тернополян підписали Декларації з сімейними лікарями» [5].

Медіа-тексти у «МедіаТОРі» повідомляють про етапи реформи, прийняття законопроектів, початок підписання декларацій. Рекомендаційні матеріали відсутні.

Джерела інформації: «БЕЗцензор: альтернативні новини України», «УНІАН», прес-служба Тернопільської міської ради та представники обласної державної адміністрації Тернополя.

Отже, Тернопільські ЗМІ активно висвітлюють етапи впровадження медичної реформи на регіональному рівні та інструктують населення як діяти у нових реаліях. Кількість інформацій у ЗМІ прямо пропорційна активності проведення медичної реформи.

МОН активно співпрацює із журналістами та забезпечує їх пояснювальними записками та іншою інструкційною інформацією. На регіональному рівні джерелом інформації є місцева влада (міська і обласна ради), яка організовує прес-конференції, де звітує про виконання (чи не виконання) плану по здійсненню медреформи. А також працівники медичної сфери різних ланок, які пояснюють як на їх працю впливають нововведення. Та все ж регіональні ЗМІ часто послуговуються не першоджерелом (напр. МОН), а іншими всеукраїнськими ЗМІ (сайт «24», «espresso.tv» та ін.).

Балансу думок дотримуються три видання: «20 хвилин», «Терен», «TV-4». У їх матеріалах, окрім інформації МОЗ та представників влади, які виступають ініціаторами та реалізаторами медичної реформи (прихильники реформи), висвітлюють думки пересічних жителів та працівників медичної сфери, у яких ставлення до реформи неоднозначне або ж і зовсім негативне. Найбільше балансу думок дотримуються «20 хвилин» та «TV-4», адже саме у їх матеріалах багато коментарів експертів (напр. працівники швидкої) та реакцій тернополян. У «Терені» недостатньо коментарів жителів, на яких безпосередньо впливає реформа. «МедіаТОР» висвітлює інформацію однобоко. У матеріалі «Медична реформа: за все платитимуть тернополяни» висвітлено лише недоліки реформи. У наступних сюжетах повідомляють про хід реформи без коментарів.

Зворотній зв'язок між тернополянами та журналістами, окрім обговорень у коментарях до новин, представлений ще й опитуваннями «наживо» у «20 хвилин», «Терені» та у програмі «TV-4» «Голос громад».

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навч. посіб. / З. Вайшенберг ; за заг. ред. В. Ф. Іванова. — К. : Академія Української преси, 2004. — 262 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. 2-ге вид. / В. Й. Здоровега. — Л. : ПАІС, 2004. — 268 с.
3. Інтернет-видання «20 хвилин» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://te.20minut.ua/>
4. Інтернет-видання «Терен» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://teren.in.ua/>
5. Інтернет-телебачення «МедіаТОР» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mediator.te.ua/>
6. Інформаційний портал «Znaj.ua» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://znaj.ua/politics/doktor-smert-ukrayinskogo-ministra-zvynuvatily-u-genocydi>

7. Інформаційний портал «Департамент охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.medcv.gov.ua/archives/11066>
8. Інформаційний портал «Українське право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrainepravo.com/law-making/bill_passed_by_legislature/zakon-ukraini-pro-derzhavni-finansovi-garantii-medichnogo-obslugovuvannya-naselennya/
9. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. / І. Л. Михайлин. — К. : ЦУЛ, 2002. — 282 с.
10. Офіційний веб-портал «Верховна рада України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
11. Телеканал «TV-4» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tv4.te.ua/

Демко Ю.

Науковий керівник – доц. Панчук Г. Д.

ВЛАСНІ НАЗВИ Й ІНША НОМІНАЦІЯ У ПОВІСТІ «МОР» ВАЛЕРІЯ ШЕВЧУКА

Інтерес до історії свого народу стимулює студії з різних аспектів його буття. Чи не найвагоміше місце тут займають мовознавчі дослідження, що є цілком справедливим, адже мова – це не лише основний засіб спілкування, а й формування думки та пізнання світу з огляду на зв'язок із мисленням. Окремий внесок в історичну ретроспективу робить і ономастика, яка сьогодні оперує не тільки описовим і статистичним методами, а й етимологічним, що дозволяє хоча б приблизно розкрити внутрішню форму оніма, спираючись на структурно-семантичний аналіз.

Увагу мовознавців до онімного слова в системі текстових, зокрема художніх, структур засвідчила низка монографічних, дисертаційних праць, виконаних останнім часом на українському ґрунті під керівництвом чи за безпосередньою участю таких провідних дослідників у цій галузі, як Л. Белей, Ю. Карпенко, Є. Отін та ін., що і зумовлює **актуальність статті** [4].

Метою роботи є вивчити чоловічі та жіночі імена, а також іншу номінацію повісті «Мор» Валерія Шевчука. Для реалізації поданої мети ставимо перед собою такі **завдання**:

- зібрати ономастичний матеріал твору;
- проаналізувати номінацію осіб у повісті Валерія Шевчука «Мор»;
- з'ясувати структурні особливості імен.

Українські імена особові за походженням поділяють на давньослов'янські та християнські. За структурою вони членуються на офіційні (або повні) і неофіційні (скорочені). Офіційні імена, зареєстровані громадським або церковним актом, записані в метриці, паспорті тощо. Неофіційні бувають кількох типів – демінутиви (із пестливо-зменшувальним суфіксом), гіпокористики (мають скорочену основу або втратили одну основу складної форми; вони можуть бути суфіксальними й безафіксними), пейоративи (із зневажливо-зрубілими суфіксами) [5, 204].

Більшість учених-мовознавців поділяє власні особові імена на повні та неповні (усічені, суфіксальні, усічено-суфіксальні). Досліджуючи імена, вжиті Валерієм Шевчуком у повісті «Мор», ми будемо застосовувати цю класифікацію.

У повісті «Мор» Валерій Шевчук використовує невелику кількість імен: Александр, Галина, Германіс, Григорій, Дионізій, Іван, Йосип, Кагефіс, Лесько, Марко, Ореста, Проць, Сомко, Станіслав, Стецько, Тиатрис, Юрій. За походженням вони поділяються на імена грецького, латинського, давньоєврейського та слов'янського походження.

Кожне ім'я відіграє неабияку роль у структурі твору тому, що не лише називає того чи іншого персонажа, а й дає певну характеристику, пояснює вчинки та поведінку. Так, головного персонажа твору «Мор» звети Григорій (пор. Григорій – «гр., gregogeo – не сплю, пильную») [2]. І справді, саме йому доводилося бути головним, пильнувати всіх та давати мудрі поради. Інший персонаж – Проць (скорочено від Прокіп: ім'я від давньогрецького — успішний, той що досягає успіхів) [2]. Незважаючи ні на що, Проць долав перешкоди і прагнув дійти до успіху: *«Йому паморочилось в голові, трава плуталася під ногами, але він не сповільнював бігу»* [6, 491]. В. Шевчук використовує й інші імена за походженням: грецькі (Александр, Галина, Германіс, Лесько, Ореста, Стецько, Юрій); давньоєврейські (Іван, Йосип); слов'янські (Дионізій, Станіслав) та латинські (Марко).

Отже, більшість імен, які Валерій Шевчук використовує у романах, походять від грецьких основ, також наявні імена, що прийшли з латинської та давньоєврейської мов.

Як було зазначено вище, за структурою імена особові поділяються на офіційні (повні) та неофіційні. Валерій Шевчук використовує два різновиди імен, але переважну більшість становлять імена офіційні: Александр, Арістотель, Галина, Германіс, Григорій, Демосфен, Дионізій, Іван, Йосип, Кагефіс, Марко, Ореста, Платон, Станіслав, Тиатрис, Юрій; Лесько, Проць, Сомко, Стецько. Неофіційні імена Р. Керста [1] поділяє на:

1. Варіанти імен, утворені шляхом усічення.
2. Суфіксальні варіанти власних особових імен.